

OR. 152.4.P. 2019

Fundacja na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

BDO: 000117851 Regon: 382355201 NIP: 6443547189 KRS: 0000764231

41-200 Sosnowiec, skr. poczt. 272, zarzad@vector-24.pl

Sosnowiec, 09 czerwca 2019

**FUNDACJA NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO Vector-24.pl**
41-200 Sosnowiec, skr. 272
Regon: 382355201, NIP: 6443547189
KRS: 0000764231
vector-24.pl zarzad@vector-24.pl

URZĄD MIEJSKI
w Świętochłowicach
KANCELARIA OGÓLNA

Wpł
dn. 2019 -07- 08

L.dz. 19/28 zał.

Podpis

KANCELARIA
RADY MIEJSKIEJ

wpł
dn. 08. 07. 2019

L. dz. 134

**Rada Miejska
Świętochłowice**

ul. Katowicka 54
41-600 Świętochłowice

P E T Y C J A

w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych

Działając na podstawie art. 2 ust. 1 oraz ust. 2 pkt. 1 i 2 ustawy o petycjach, składamy petycję w interesie publicznym oraz własnym w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątania po kolizjach, wypadkach itp.) na drogach będących w zarządzie lub władaniu gminy Świętochłowice.

Uprzejmie informujemy, iż skierowaliśmy do katowickiej Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismo w sprawie niezgodnych z prawem praktyk monopolistycznych gminy Świętochłowice. Ponadto skierowaliśmy do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach pismo w sprawie naruszania dyscypliny finansów publicznych przez gminę Świętochłowice, przez niezgodne z prawem finansowanie z budżetu gminy kosztów usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątania po kolizjach, wypadkach), pomimo iż koszty te zgodnie z prawem mają ponosić sprawcy zdarzeń drogowych, a w przypadku ich nieustalenia – WFOŚiGW.

Działając w imieniu Fundacji na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Vector-24.pl, uprzejmie informujemy, iż realizujemy obecnie jedno z najważniejszych zadań statutowych, tj. działanie na rzecz poprawy standardów:

- świadczenia pomocy uczestnikom kolizji, ofiarom wypadków oraz katastrof drogowych
- usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątania po kolizjach i wypadkach)

Pragniemy zaznaczyć, że nasza Fundacja jest sygnatariuszem Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Realizując w/w cele statutowe od stycznia 2019 prowadzimy ogólnopolski proces monitoringu oraz konsultacji, dotyczących tego problemu, ze wszystkimi interesariuszami, w tym m.in. z Ministerstwem Infrastruktury, Ministerstwem Ochrony Środowiska, Komendą Główną PSP, jednostkami Straży

Pożarnej, Krajową (także wojewódzką) Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Wystąpiliśmy do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (także do delegatury UOKiK w Katowicach), do Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych (także do RIO w Katowicach).

Zebraliśmy wszelkie dane w przedmiotowym obszarze, w tym m.in. aktualne umowy gmin z podmiotami sprzątającymi z prawie wszystkich większych gmin w Polsce, dane wszystkich Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i in.

Przedstawiamy prezydentom, burmistrzom, zarządcom dróg w gminach nasze rekomendacje w tej sprawie. Analizujemy umowy (oraz inne dokumenty) gmin zawarte z różnymi firmami sprzątającymi. Ponieważ także świadczymy tego rodzaju usługi jako działalność odpłatną pożytku publicznego, wysłaliśmy ofertę ich świadczenia do wszystkich większych gmin w woj. śląskim.

Realizując swoje cele statutowe przygotowujemy ogólnopolski raport nt. działań gmin w tym obszarze, ze wskazaniem istniejących patologii w niektórych gminach. Obecnie pracujemy nad przygotowaniem propozycji niezbędnych zmian prawnych, we współpracy z zainteresowanymi posłami na Sejm R.P. Więcej informacji na naszej stronie - vector-24.pl/kto-sprzata-po-wypadkach

Z przykrością odnotowujemy, iż gmina Świętochłowice w przedmiotowym obszarze nie działa zgodnie z prawem. Zwracamy się z niniejszą petycją w trosce o przywrócenie w gminie Świętochłowice respektu wobec prawa.

W pierwszej kolejności zmuszeni jesteśmy wskazać obowiązujący stan prawny. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za szkodę, zdefiniowaną w Kodeksie cywilnym, także zgodnie z aktualnym orzecnictwem sądowym, w tym Sądu Najwyższego, za szkodę powstałą wskutek kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego odpowiada sprawca tej szkody. W przypadku gdy nie wywiąże się z obowiązku usunięcia skutków zdarzenia (niestety jest to dość powszechne zachowanie), obowiązek ten spoczywa na gminie jako zarządcy dróg będących w jej zarządzie bądź władaniu.

Elementem szkody komunikacyjnej jest zwykle także zanieczyszczenie drogi, pasa drogowego substancjami będącymi następstwem kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpady będące następstwem takich zdarzeń są odpadami niebezpiecznymi (dość rzadko) lub innymi niż niebezpieczne (w zdecydowanej większości przypadków).

Zgodnie z prawem, jednostki Straży Pożarnej mają obowiązek usuwać wyłącznie odpady niebezpieczne. Za usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (jeśli nie wywiąże się z tego obowiązku sprawca) odpowiedzialna jest gmina, jako zarządca drogi. Zgodnie z aktualnym orzecnictwem sądowym, gmina ma obowiązek dochowania w tym zakresie należytej staranności, co w praktyce oznacza, iż zobowiązana jest do usuwania odpadów innych niż niebezpieczne, będących następstwem kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego, niezwłocznie po danym zdarzeniu.

Działania zarządców dróg, polegające na usuwaniu skutków zdarzeń drogowych nie są tożsame z bieżącym utrzymaniem dróg w czystości. Odpady po kolizjach i wypadkach nie są odpadami komunalnymi. Gmina nie może płacić za ich usuwanie, ponieważ narusza to dyscyplinę finansów publicznych. Zgodnie z prawem zobowiązany do pokrycia szkody (z polisy OC) jest sprawca zdarzenia, w przypadku niemożliwości jego ustalenia, zgodnie z ustawą o odpadach koszty pokrywa Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska.

Warto także podkreślić, iż usuwanie skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątanie po kolizjach i wypadkach) nie jest tożsame z działalnością usuwania

odpadów komunalnych. Nie jest to także regulowana działalność gospodarcza, zatem każda gmina musi przestrzegać zasady wolnej konkurencji, nie może stosować praktyk monopolistycznych, nie może nadużywać pozycji dominującej. W praktyce oznacza to, że gmina nie może ustanawiać faktycznego monopolu na świadczenie w/w usług dla utworzonych przez siebie podmiotów np. zajmujących się zarządem drogami, utrzymaniem czystości czy usuwaniem odpadów.

Podkreślenia wymaga, że jednostka samorządu terytorialnego, w tym gmina, może być traktowana jako przedsiębiorca w świetle polskich przepisów prawa antymonopolowego, co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym (np. w wyroku Sądu Antymonopolowego z 12 października 1994 r., sygn. akt XVII Amr 27/94). Nie ma przy tym znaczenia, czy działa bezpośrednio, za pomocą spółki komunalnej, czy też za pomocą jednostki budżetowej.

Składamy petycję w sprawie zaprzestania niezgodnych z prawem działań gminy Świętochłowice w przedmiotowym obszarze usuwania skutków zdarzeń drogowych.

Obecny stan faktyczny w w/w obszarze jest rażąco niezgodny z prawem. Władze gminy Świętochłowice niezgodnie z prawem dopuściły do finansowania tych czynności z budżetu gminy, co stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych i jest marnotrawieniem publicznych pieniędzy. Ponadto ustanowiły dla w/w jednostki niezgodny z prawem, faktyczny monopol na w/w usługi dla Miejskiego Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Świętochłowicach.

Pismem z dnia 12 lutego 2019, adresowanym do prezydenta Daniela Begera Fundacja zaoferowała bezpłatnie dla gminy Świętochłowice świadczenie usług usuwania skutków zdarzeń drogowych. Pismo nie spotkało się z żadną reakcją, co wskazaliśmy w piśmie z 14 kwietnia br. W odpowiedzi, pismem dnia z 09 maja br. znak:IN-DM.7021.7.18.2019.M5 Pan Zastępca Prezydenta Sławomir Pośpiech wskazał, iż w/w czynności „realizowane są zgodnie z umową nr 103/K/272/2018 „Utrzymanie czystości i przejezdności dróg na terenie miasta Świętochłowice”.

W trybie dostępu do informacji publicznej ustaliliśmy, że usługę sprzątnięcia po kolizjach i zdarzeniach drogowych w Świętochłowicach wykonuje wyłącznie Miejskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Świętochłowicach sp. z o.o., zaś gmina ustanowiła dla tej spółki faktyczny, niezgodny z prawem monopol, ponadto płaci za te usługi z pieniędzy publicznych, co jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Pismem z 03 maja 2019 r. wskazaliśmy istotę zaistniałego problemu oraz zaproponowaliśmy spotkanie w celu rozmowy na temat jego rozwiązania. 7 czerwca br. spotkaliśmy się z Panem Zastępcą prezydenta Sławomirem Pośpiechem oraz z jego współpracownikami, m.in. radcą prawnym. Niestety, nasze wyjaśnienia wskazujące ich wadliwe rozumienie przepisów prawa spotkały się z dość agresywną postawą, nie gwarantującą rzetelnego rozwiązania problemu. Przedstawiciele gminy nie wskazali w jaki sposób zamierzają przywrócić respekt wobec prawa, w tym kiedy zaprzestaną niezgodnego z prawem finansowania z pieniędzy publicznych w/w usług, ponadto podtrzymali swoje stanowisko, będące emanacją praktyk monopolistycznych.

Niezgodne z prawem ustanowienie przez gminę monopolu dla „wybranego” przez siebie podmiotu jest niezrozumiałe, zwłaszcza iż jej usługi są bezprawnie finansowane z pieniędzy podatników. Przedstawiciele gminy przyznali, że podobne stanowisko władze miasta przyjmują wobec innych podmiotów, zainteresowanych wykonywaniem przedmiotowej usługi. Praktyki monopolistyczne stosowane w gminie mają więc charakter uporczywy.

Podkreślić należy, że nie jest zrozumiałe, z jakich racjonalnych powodów władze miasta utrzymują niezgodny z prawem monopol jednego podmiotu, płacąc mu z pieniędzy publicznych za usługę, za którą ma płacić sprawca zdarzenia drogowego (czyli naruszając dyscyplinę finansów publicznych), nadto odmawiają możliwości działania innemu podmiotowi, który w/w usługę chce wykonywać BEZPŁATNIE dla gminy (bowiem koszty mają pokrywać, zgodnie z prawem, sprawcy szkód).

W naszej ocenie gmina Świętochłowice ustanowiła niezgodny z prawem, faktyczny monopol dla MPUK sp. z o.o. w Świętochłowicach oraz niezgodnie z prawem broni tego monopolu.

W naszej ocenie gmina Świętochłowice niezgodnie z prawem marnuje pieniądze publiczne, płacąc z budżetu miasta za usługi usuwania skutków zdarzeń drogowych (sprzątanie po kolizjach, wypadkach, innych zdarzeniach drogowych), pomimo iż za te usługi powinni płacić sprawcy tych zdarzeń, w przypadku niemożliwości ich ustalenia – WFOŚiGW w Katowicach

Postulujemy niezwłoczne podjęcie przez Radę Miejską Świętochłowic działań przywracających respekt wobec prawa w przedmiotowym obszarze. Poddajemy Radnym pod rozważenie możliwość zwołania w tej sprawie posiedzenia odpowiedniej komisji Rady Miejskiej. Jako organizacja pozarządowa działająca w interesie publicznym jesteśmy gotowi włączyć się w proces naprawy w przedmiotowym obszarze.

WICEPREZES ZARZĄDU

Konrad Rupała

PREZES ZARZĄDU

Ryszard M. Zajac